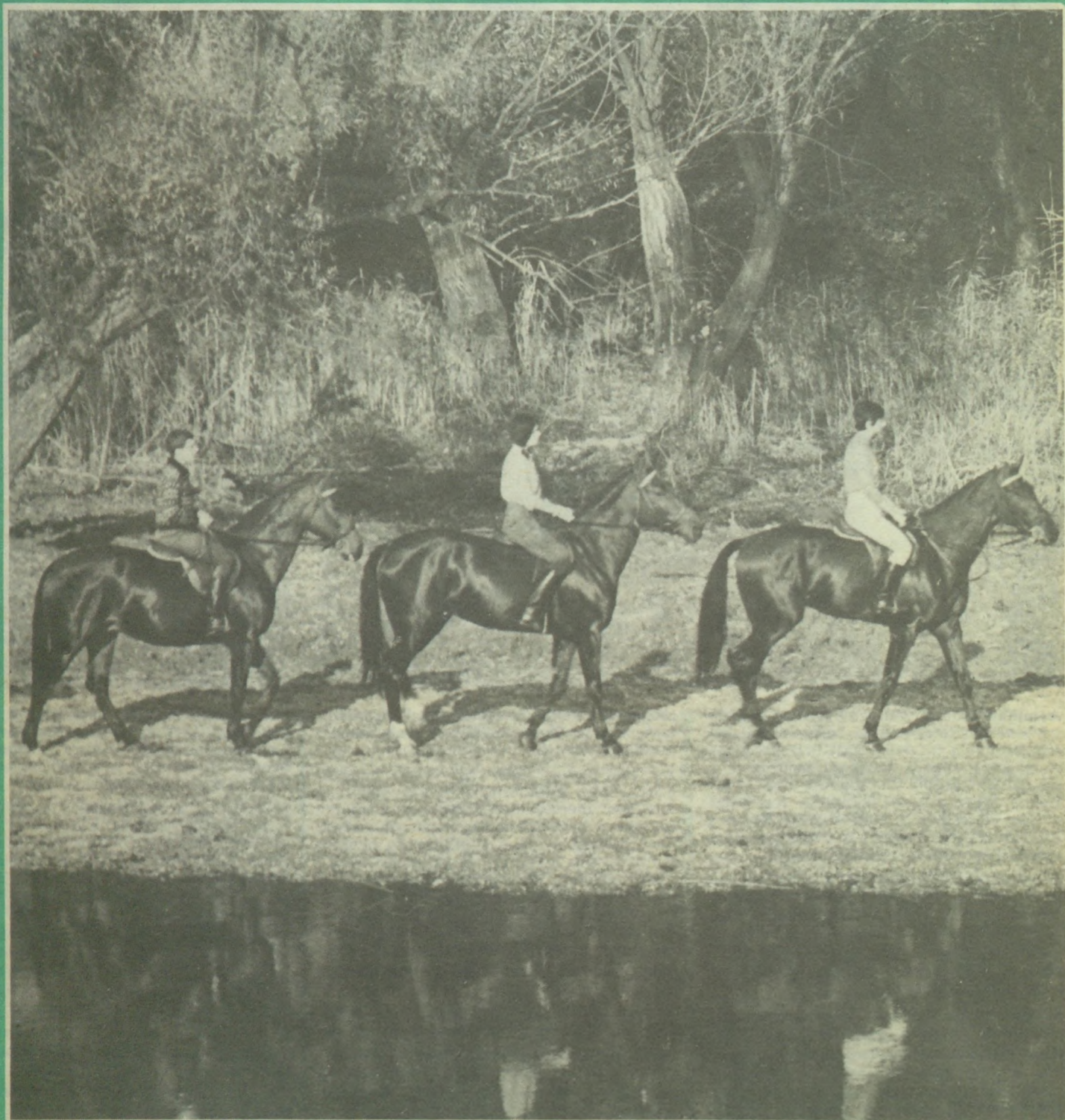
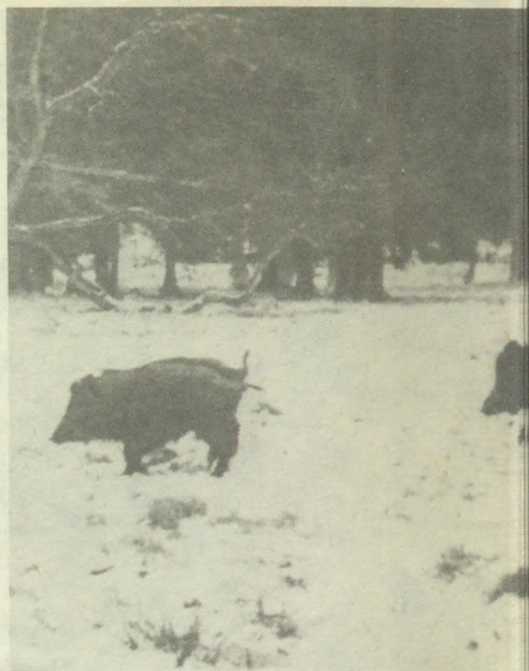
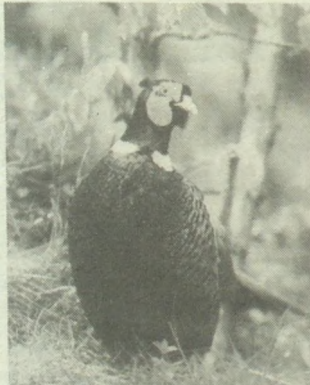

A TERMÉSZET MINDENKIÉ!

A **BÚVÁR**
1984/5. SZAMANAK MELLEKLETE

HOBBIM A TERMÉSZET

A minap erdész, vadász, horgász; egyszóval a természetet szerető barátaimmal beszélgettünk a tufaköbe vájt boltozat alatt. A gyertya sápadt fényénél szikrázott a donga szorításából kiszabadult tüzes nedű. Benne égett a nyári kánikula forrósága, az őszi dércsípte levelek ezüstje. Kemény tölgyfaasztalon koppant a pohár, a pince csendjében halkán reccsent a szék.

Beszélgetésünk fő témája a természet, az erdő és a fa volt. Mindannyiunk véleménye, hogy a fa az az anyag, amely elkísér egész életutunkon, a bölcsőtől a sírig. A természet legszebb és legsokrétűbb alkotása az erdő, amely élelmet, meleget, jó levegőt és védelmet ad.

Valaha az erdő az ott dolgozó embereknek adott kereseti lehetőséget, megélhetést. Ma több célú feladatot lát el. Igaz, ma is több százezer ember munkahelye, megélhetésének alapja, de a kirándulónak, természetjáróknak pihenést, kikap-

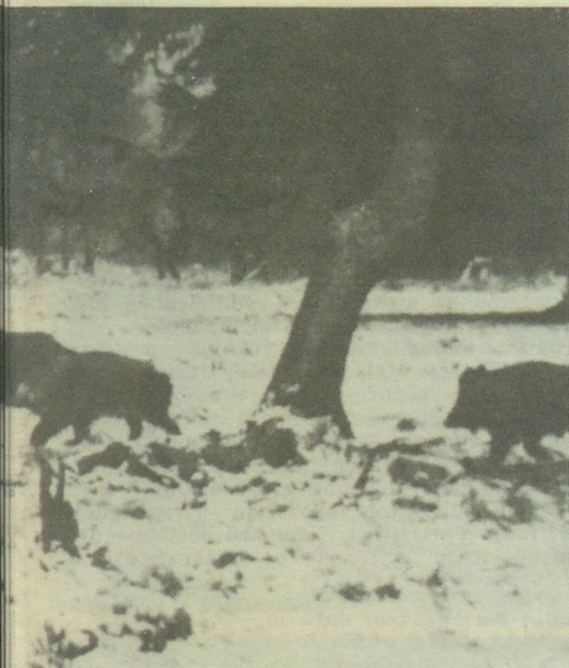
csolódást jelent. A vadászoknak szórakozást, a munkában megfáradt embereknek felüdülést nyújt.

Az évszázados, több tíz méter magas, ezüstszürke, sötétbarna fatörzsregimentek, fenséges méreteikkel templomi homályt idéznek a hegyoldalakon, magas fennsíkon. Hallgat a csend a pilléreken nyugvó lombkupolák alatt. Őz és pillangó kergetőzik párjával ősi természetességben. A levélmennyezeten áttörő napfény sugarában bogarak sütkéreznek. Lenn a völgyben színes virágszőnyeg, madárdal, kristálypatak vizének csobogása fogad. Minden olyan ünnepélyes, mégis olyan egyszerű.

A technika, az urbanizáció fejlődésével, azok megteremtője: az ember menekül az elől, amit kényelmének szolgálatára létrehozott. A zajártalom, a füstös levegő, a munkahelyi és az otthoni bezártság, az idegfeszítő munka után vágyunk a sza-

bad és végtelen természetbe. Különösen a városi házak környetébe bezárt ember keresi a nyugalmat, a csendet, a pihenést. S ezt hol találhatja meg leginkább, mint az erdőben.

Magam és a természetet kedvelő barátaim, mindig szépnek, érdekesnek találjuk az erdőt, itt a környékünkön, a Mátra és a Bükk égre törő szikláinak tövében. Tavasszal, amikor a hóvihár tépte fák tövében megjelenik az első hóvirág és a lecsüngő jégcsap a faág végén könnyet ereszt, éppen úgy szép, mint nyáron, ha tobzódik a természet. Ősszel, mikor kinyílik a kikerics és milliónyi színt öltenek a fák, érdemes néhány órát sétálgatni. Magunk is tapasztalhatjuk, hogy csendesedik el a természet, készül a pihenésre. Meghal, hogy tavasszal újra születhessen. Azután jön a tél, zord, süvöltő szelekkel havat seper száraz avaron és hófehér puha lepellel betakarja a földet.

A természetet szerető ember sohasem az évszakokat érzi, elindul, mert tudja, hogy ahová megy, új meg új meglepetés várja. Hazánk egyik legszebb természeti tája a Bükk, ahol gazdagon szórta szét ajándékát a természet. Egbe nyúló mészkősziklák, bűvő patakok, gyönyörű vízesések, ősi barlangok és a hatalmas erdők gazdag látványt nyújtanak az év minden szakában. Alig van az országban olyan ember, aki ne hallott volna a Mátra és a Bükk szép tájairól. Évente több ezren keresik fel a bükki rengeteget, Szilvásvárad környékét. Itt kanyarog a Szalajka patak, halastavak, pisztrángos vizek, sziklás meredélyek, vízesések váltják egymást. A szomszédságában a Bükk koronája, az Istállóskő magasodik.

A természetet járó ember tapasztalhatja, hogy az emberi beavatkozás mennyire megváltoztatja a táj eredeti arculatát, megbontja ősi formáját és növényvilágát.

A Mátrai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság vezetőinek és dolgozóinak az a törekvése, hogy az erdőgazdálkodással és erdőműveléssel megmaradjon eredeti szépségében az ország e csodálatos vidéke. Ezen a tájon sok szép látnivaló mellett komoly erdőgazdálkodás folyik.

Tudják, hogy az erdők értéke nem azonos a bennük levő fatömeg nyersanyagértékével. Felbecsülhetetlen az erdők szerepe az ember energia-háztartásában. A bükki erdők susogó lombjai oxigént, életető vizet adnak legalább félmillió ember számára, és pihenést, felüdülést nyújtanak az oda kiránduló másfél millió embernek. Szépségük és végtelen változatosságuk életerőt ad, segíti az alkotást.

Ma már a gazdaság területén erdei múzeum, nemzeti park, vadaskertek, természetvédelmi területek szervezett formában nyújtanak kikapcsolódást, szórakozást, pi-

henést, és mindenki számára szakmai ismereteinek bővítését szolgáló információkat.

A fa örök szépség. Szerepe a népművészetben, a mitológiában, az irodalomban és a képzőművészetben ősidők óta jelen van. Szépséget, meleget sugároz; s meleget nemcsak akkor, ha elégetik. Miért mondjuk egy faburkolatú helyiségre, hogy „meleg”? Az élő fa és a fából készült tárgyak látása egyaránt valamilyen megfoghatatlan emberi melegséget áraszt.

A fa legősibb nyersanyagaink egyike. Az ember elválaszthatatlan kísérője a történelem egész folyamatában, és ma, a tudományos-technikai forradalom korszakaiban, valósággal reneszánszát éli. Ezért becsüljük az erdőt, a természet ősi ajándékát.

SZABÓ LAJOS

ELŐNYÖK ÉS KEDVEZMÉNYEK

Sokféle oka lehet annak, ha nem tudjuk beszerezni az olyan hobbikhoz szükséges felszerelést, amelyeket az év csak bizonyos szakában úzhatunk. Kétségtelen, hogy többnyire a legfőbb az anyagi ok, hiszen ezek a felszerelések nem olcsók. De a mai lakásviszonyok is meghatározzák: hol, hogyan tudjuk tárolni az ilyen hobbik tartozékait. Ráadásul nem ritka, hogy az időjárás szeszélye következtében egyik-másik — a természetből, időjárástól függő — hasznos időtöltésre néha évekig nem adódik lehetőség.

A fenti okok együtt és külön-külön is arra ösztönöznek, hogy érdemes az effajta hobbik élvezetéhez igényelt felszerelést kölcsön beszerezni. Különösen, ha olyan előnyös feltételekre van lehetőség, mint amilyent az Ezeremester Ifjúsági Turisztikai Kölcsönző Szolgálat ajánl.

Kétségtelen, hogy az előnyöket — nevéhez illően — elsősorban a fiatalok számára kínálja, de korra való tekintet nélkül is érdemes igénybe venni a kölcsönző szolgáltatásait. A fiatalokat illetően konkrét kedvezményt nyújtanak (ke-reken 50 százalékot) fokozott mértékben akkor, ha csoportos igényről van szó.

Ami az elnevezést illeti, annyiban sem kell szigorúan venni, hogy az ifjúsági igényeken túl nemcsak turisztikai eszközök kölcsönzésével állnak mindenki rendelkezésére. Így — mint az alábbi díjtáblázatból is kitűnik — sport-eszközökért, továbbá barkácsológépek kölcsönzése ügyében és ifjúsági szervezetek számára játékautomatákért is érdemes felkeresni a vállalatot. A díjtáblázatból az is kiderül: minél hosszabb időre szóló kölcsönzést vesznek igénybe, annál kifizetődőbb, mert kedvezményesebb a tarifa.

Az is előny, hogy országos hálózatról lévén szó — a KISZ szervezeti felépítésének megfelelően — minden megyeszékhelyen található kölcsönző kirendeltség. Valamennyi kölcsönözhető eszközről teljes áttekintése a budapesti központnak van, amelyek szükség esetén — a jelentkező igények szerint — az eszközök átirányításáról is intézkedik. Ezért nem árt megjegyezni a központ címét és telefonszámát: Budapest VIII., Baross u. 121. 1089; 130-088, vagy 131-438. A központ postafordultával, vagy telefonon tájékoztatást ad a turisztikai tábori terveket készítő szervezeteknek és az egyénileg túrára készülő fiataloknak.

— Azt tanácsoljuk — magyarázta *Borgula István*, a kölcsönző budapesti központjának vezetője — minden hozzánk fordulónak, hogy amint döntenek nyári terveikről, mielőbb érdeklődjenek nálunk a szükséges turisztikai eszközök kölcsönzési lehetőségéről. Csoportoknak, szervezeteknek előjegyzést is vállalunk. Igyekezzünk minden eszközt megfelelő állapotban átadni, de közös érdek, hogy a kölcsönzött holmit használható állapotban kapjuk vissza. A kártérítéssel — amiben nem adhatunk kedvezményt senkinek sem — mi nem vagyunk kiségitve, hiszen az anyagi kár megtérítése nem jelenti azt, hogy az elveszett, tönkrement holmit rögtön pótolni lehet. Az is az igénylők érdeke, hogy a kölcsönvevők lehetőség szerint határidőre visszahozzák az eszközöket, hogy a következő igénylők se kerüljenek időzavarba.

Az *Ezeremester Ifjúsági Turisztikai Kölcsönző* folyamatosan felfrissíti készletét, követve a kölcsönzői igényeket. Ez vonatkozik az előregedett eszközök kicserélésére, és arra is, hogy mindig korszerűbb eszközöket szereznek be. Így például népszerű lett az úgynevezett kemping-koffer, ami könnyen szállítható tábori asztal és négy széket tartalmaz. Az utóbbi időben örömdetesen nőtt a hátizsákos turizmus. Erre tekintettel a kölcsönző az eddigi több száz hagyományos és úgynevezett honvédelmi hátizsák mellett 350 csővázás hátizsákot is beszerezett, hogy jutányos kölcsöndíj mellett azokkal kelhessenek útra az országot-világot járó fiatalok.

Külön érdemes említeni a vízitúrázást segítő eszközöket, amelyek — a fővároson kívül — a helyszínre telepített kirendeltségeken (Balaton-part, Velence, Szolnok, Tokaj, továbbá a Tisza—II. vízállásnál, Abádszalókon és a Körösök melletti Békésen) vehetők igénybe.

A vízitúrázást könnyíti, hogy — előzetes bejelentés alapján — mód van arra, hogy a kölcsön vett eszközt nem a kölcsönzés helyén, hanem „lecsurgáskor”, a célnál szolgáltatásuk vissza. Az már mindenkit érintő előny, hogy a kölcsönzéshez nem kérnek „kezes”, diák-, illetve személyi igazolványra igénybe vehetők az eszközök. Az eddigiekben alig fordult elő, hogy bárki visszaélt volna a bizalommal.

— Noha elsősorban a tömegturizmust kívánjuk szolgálni, így mindenekelőtt az *Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda* igényeit elégítjük ki, és a csoportos, a szervezetek kéréseit teljesítjük, de a mozgalmi elkötelezettségünk mellett kereskedelmi feladataink is vannak. E kettősségnek megfelelően igyekezzünk eleget tenni elsősorban a fiataloknak, de a kortól függetlenül is a hozzánk fordulók kívánságainak. Erre — reméljük — ez év júliusától fokozottan lehetőségünk lesz, amikor az *Ifjúsági Turisztikai Kölcsönző* önálló leányvállalatként működik majd — fejezte be tájékoztatóját a kölcsönző szolgálat vezetője.

KÖLCSÖNZESI DÍJAK (Ft-ban)

(E = egyéni, Cs = csoportos, illetve diákigazolvánnyal)

TÚRAFELSZERELÉSEK

	Napi díjak		Heti díjak		Havi díjak	
	E	Cs	E	Cs	E	Cs
2 sz. sátor	20	11	120	67	420	240
3 sz. sátor	30	15	180	90	630	350
4 sz. sátor	40	20	240	120	840	420
5 sz. sátor	50	25	300	150	1200	600
8 sz. sátor	80	60	480	360	1680	1260
10 sz. sátor	100	80	600	480	2100	1680
kerékpár	30	15	150	82	600	330
1 sz. gumimatrac	10	6	60	36	220	120
2 sz. gumimatrac	15	7	90	45	320	180
fémvázás hátizsák	15	7	90	45	320	180
bogrács	5	2	20	7	60	30
Kempingfőző + palack	20	10	100	50	400	200
Kempingasztal + 4 szék	20	10	100	50	400	200
hálózsák	20	10	100	50	400	200
nyugágy	10	5	50	25	200	100

VÍZIESZKÖZÖK

	Oradíjak		Napi díjak		Heti díjak	
	E	Cs	E	Cs	E	Cs
vízibicikli + vitorl.	30	200	120	1000	600	
szélvitorlás	60	360	200	2500	1350	
1 sz. kajak	20	100	30	600	370	
2 sz. kajak	30	210	90	1300	520	
2 pár evezős facsónak	50	300	150	1800	900	
2 sz. kenu	30	210	100	1250	600	
3 sz. kenu	45	270	140	1600	800	
4 sz. kenu	50	300	150	1800	900	
kalózvitorlás	100	600	600	3000	3000	

	5 perc	10 perc	60 perc
motorcsónak	50	100	600

SPORTSZEREK

	Napi díjak		Heti díjak	
	E	Cs	E	Cs
pingpongzsetlet	10	3	40	15
Bumm-ball	10	3	40	15
tollas készlet	10	3	40	15
futball-labda	10	3	40	15
PVC labda	10	3	40	15
horgászfelszerelés	15	7	90	45
teniszütő	60	40	300	200

Ékesítse díszmedencéit, kerti tavát aranyhalakkal és tarka színespontyokkal!

Mind több házikertben és parkban létesülnek szemet gyönyörködtető tavacskák, közintézmények, vendéglátó üzemek előcsarnokaiban és udvarán díszmedencék, melyek élővé varázsolására ajánljuk a százhalmattai Temperáltvízű Halszaporító Gazdaságunkban (TEHAG) évek óta gondos kiválogatással tenyésztett aranyhalakat, vagy azok tenyésztési formá-változatait, és a Japánból származó „koi”-pontyokat, vagy magyar nevükön tarkapontyokat, színespontyokat. Néhány éve ezeket részben a díszállat-kereskedések útján forgalmazzuk, részint a nagyobb tenyészpéldányokat és a díszpontyokat a tenyésztésünkön lehet kiválasztani. A nálunk tenyésztett díszhalakat tehát általában az állatkereskedésekben szerezheti be, de a nagyobb méretű, 200, 500, 1000 gramm súlyú díszpontyokat is a kívánt színekben ugyanott rendelheti meg.

A fedett téren létesített tehát az időjárás viszontagságaitól védett díszmedencékbe ajánljuk fekete, piros és tarka fátyolfarkú, teleszkópszemű, gombafejű, oroszlánfejű és egyéb aranyhal-változatainkat. Az exportigények kielégítésén kívül a jövőben a hazai érdeklődőket is igyekszünk e különleges szépségű aranyhalakból a díszállat-kereskedések útján ellátni.

Forgalmazott méretcsoportjaink:

piros és tarka egyszerű aranyhal	4—7, 7—12 cm
kitenyésztett aranyhal-változatok	3—5, 5—10 cm
tarka színesponty	4—7, 7—12 cm 12—16, 16—20 cm és 20 cm feletti

TEMPERÁLTVIZŰ HALSZAPORÍTÓ GAZDASÁG

Százhalmatta
Vöröscsillag út 68.

Postacím: 2441 Százhalmatta
Telefon: 26,54-166
Telex: 22-4634

IBUSZ-SZAL A TERMÉSZETBE

Természetes, hogy az IBUSZ BELFÖLDI TURÁK egyik kedvelt eleme a szabad természettel való kapcsolat.

Alig néhány órás utazással elérhetők a nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, hegyvidékek, megújult s műemlék városok. A TIT országjárás-vezetők ismer-
tetik az útvonalat és segítenek a tájékozódásban. Annyi szabad idő mindig van,
hogy lehet 1—1 órát sétálni, barangolni, a levegőtől, a természet szépségétől s
a mozgástól jól felfrissülni.

A benünket körülvevő természetbe illeszkednek a múltbeli, mostani emberi al-
kotások gyűjteményei. Ezekre irányuló társas kirándulásokból gyűjtöttük ki kö-
vetkező, többféle igénynek megfelelő kínálatunkat.

BELFÖLDI UTAZÁSI AJÁNLATOK, ORSZÁGJÁRÁSOK

SZEKSZÁRD—GEMENC (2 nap)

Útvonal és program: Budapest—Solt—
Kalocsa (könyvtár, múzeum)—Baja
(múzeum)—Bátaszék—Szekszárd (vá-
rosnézés)—Gemenc (a gemenci erdő
megtekintése kisvonattal vagy hajóval)
—Decs (múzeum)—Szekszárd—Paks—
Dunaföldvár (múzeum)—Budapest.

Indulási időpont: május 12.

Részvételi díj: 970 Ft.

SZILVÁSVÁRAD—BÜKKFENNSÍK (2 nap)

Útvonal és program: Budapest—Kápol-
na—(Sirok (1 órás séta a várhoz)—
Eger (városnézés)—áthaladás az Erdő-
gazdaság útján Bányahegy—Nagyme-
ző—Jávorkút—Nagymező—Szilvává-
rad útvonal—(Szilváváradon 1 órás
lovasbemutató a fedett lovardában; a
Lótenyésztéstörténeti Kiállítás megte-
kintése; kisvonattal a Szalajka-völgy-
ben; szabadtéri erdészeti múzeum)—
Eger—Budapest.

Indulási időpont: június 9.

Részvételi díj: 930 Ft.

SZARVAS—GYULA (2 nap)

Útvonal és program: Budapest—Kecs-
kemét—Szarvas (arborétum, múzeum)—
Békéscsaba (városnézés)—Gyula (mú-
zeum, fürdés)—Békéscsaba—Kecse-
kémét—Budapest.

Indulási időpontok: június 9., augusz-
tus 25.

Részvételi díj: 1000 Ft.

SÁGHEGYI TÁJVÉDELMI KÖRZET (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Veszprém—
Jánosháza—Egyházasetye (mú-
zeum)—Cellödömlök (Sághegyi TVK)—
Pápac (templom)—Egyházaskesző—Tét
(templom)—Győr—Budapest.

Indulási időpontok: május 20., július 7.

Részvételi díj: 340,— Ft.

A BAKONY RENGETEGÉBEN (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Bics-
ke—Söréd—Bodajk—Zirc (templom,
múzeum, könyvtár, arborétum)—Ba-
konybél—Csót—Bakonyszentlászló (sé-
ta az ősfenyvesben)—Bakonyszentki-
rály—Réde—Kisbér—Császár (templom)
—Tatabánya—Budapest.

Indulási időpontok: május 1., június
24., július 22.

Részvételi díj: 295 Ft.

ZIRC—PANNONHALMA (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Szé-
kesfehérvár—Bodajk—Zirc (templom,
múzeum, könyvtár, arborétum)—Pan-
nonhalma—(Apátság, orgonahangver-
seny)—Győr—Budapest.

Indulási időpontok: május 26., június
23., július 28., augusztus 19.

Részvételi díj: 350,— Ft.

GEMENC (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Szek-
szárd—Decs (múzeum)—Gemenc (a ge-
menci erdő megtekintése kisvonattal
vagy hajóval)—Szekszárd (városné-
zés)—Budapest.

Indulási időpontok: május 27., július
1., augusztus 4.

Részvételi díj: 340,— Ft.

VÁR- ÉS VÁROSLÁTOGATÁSOK

SZOMBATHELY (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Veszprém—
Kám—Szombathely (városnézés,
arborétum)—Veszprém—Budapest.

Indulási időpontok: június 24.

Részvételi díj: 360,— Ft.

SÜMEG—SZIGLIGET (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Veszprém
(rövid városnézés)—Devecser—
Sümege (városnézés)—Tapolca—Hegy-
magas—Szigliget (20 perc séta a vár-
romig)—Balatonfüred—Budapest.

Indulási időpont: május 27.

Részvételi díj: 310,— Ft.

VESZPRÉM—VÁRPALOTA (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Veszprém
(városnézés)—Várpalota (mú-
zeum)—Székesfehérvár—Budapest.

Indulási időpontok: május 26., június
30.

Részvételi díj: 250,— Ft.

VÁRGESZTES—CSÓKAKŐ (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Tata-
bánya—Környe—Várgesztes (15 perces
séta a várig)—Környe—Oroszlány—
Vértesszentkereszt (apátság romjai)—
Mór—Csókakő (20 perces séta a vár-
romhoz)—Csákvár (múzeum)—Bicske—
Budapest.

Indulási időpont: augusztus 11.

Részvételi díj: 230,— Ft.

DUNAFÖLDVÁR—SIMONTORNYA (1 nap)

Budapest—Dunaföldvár (vár)—Simon-
tornya (vár)—Dég (múzeum)—Simon-
tornya—Tamási—Iregszemcse (park)—
Siófok—Budapest.

Indulási időpontok: június 3., augusz-
tus 18.

Részvételi díj: 295,— Ft.

PÉCS I.

(A régmúlt korok művészete) (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Paks—
Pécs (Zsolnay múzeum, Jakováli Hasz-
szán dzsámi, Zsinagóga, Székesegyház,

Idrisz baba türbéje, Régészeti múzeum)—Paks—Budapest.

Indulási időpont: május 6., augusztus 25.

Részvételi díj: 360,— Ft.

PÉCS II.

(A kortárs művészet) (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Paks—Pécs (Csontváry múzeum, Pécsi Galéria, Uitz Béla gyűjtemény, Marty Ferenc gyűjtemény, Vasarely múzeum, Modern Magyar Képtár)—Paks—Budapest.

Indulási időpont: július 8.

Részvételi díj: 360,— Ft.

MOHÁCS (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Paks—Mohács (városnézés)—Sátorhely (Emlékhely)—Mohács—Paks—Budapest.

Indulási időpont: május 13.

Részvételi díj: 340,— Ft.

SIROK—KISNÁNA (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Hatvan—Pásztó—Galyatető—Parád—Sirok (30 perc séta a várig)—Tarnaszentmária (templom)—Kisnána (vár)—Gyönös—Budapest.

Indulási időpont: július 22.

Részvételi díj: 255,— Ft.

SÁROSPATAK (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Miskolc—Sárospatak (városnézés)—Miskolc—Budapest.

Indulási időpontok: június 2., augusztus 5.

Részvételi díj: 395,— Ft.

DEBRECEN (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Szolnok—Debrecen (városnézés, Nagyerdő)—Szolnok—Budapest.

Indulási időpontok: július 21., augusztus 20.

Részvételi díj: 380,— Ft.

IBUSZ—BÜVÁR TERMÉSZETJÁRÓ TÚRÁK NEMZETI PARKOK, ARBORÉTUMOK, VIRÁGTÚRÁK

BÜKKI NEMZETI PARK (2 nap)

Budapest—Kerecsend—Eger (rövid városnézés)—Felsőtárkány—Bányahegy—Jávorkút—Garadna-völgy (utazás a

Bükkfennsíkron a vadregényes erdőgazdasági úton)—Lillafüred (Hámortó)—Felsőtárkány—Eger—Szilvásvárad (Erdészeti múzeum, Lótenyésztés-történeti Kiállítás, lovasbemutató, utazás kisvonattal a Szalajka-völgyben)—Eger—Kerecsend—Budapest.

Indulási időpont: augusztus 19.

Részvételi díj: 1000,— Ft.

KISKUNSÁGI NEMZETI PARK (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Kecskemét (városnézés, a KNP székházában filmvetítés)—Kiskunfélegyháza—Bugac—Bugacpuszta (pásztorépítmények, szürkegulya, rackanyáj, ménes, Pásztor múzeum, ősborkás, homokbuckák)—Kiskunfélegyháza, Kecskemét—Budapest.

Indulási időpontok: június 23., augusztus 4.

Részvételi díj: 300,— Ft.

TISZAKÜRT—SZARVAS (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Kecskemét—Tizsakürt (arborétum)—Szarvas (arborétum)—Kecskemét—Budapest.

Indulási időpontok: május 19., július 7.

Részvételi díj: 285,— Ft.

HAVASSZÉPE (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Székesfehérvár—Kám (arborétum)—Szombathely (arborétum)—Kám—Székesfehérvár—Budapest.

Indulási időpontok: május 6., 20.

Részvételi díj: 410,— Ft.

TATORJÁN (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Székesfehérvár (rövid városnézés)—Sárszentmihály—Nádasladány (kastélypark)—Ósi (templom)—Berhida (templom)—Papkeszi—Balatonkenese (a virágzó tátorján—Crambe tataria megtekintése a Sós-hegyen)—Füle—Szabadbattyán (Kula-torony)—Sukoró (múzeum)—Martonvásár—Tordas (magán-gyűjtemény)—Budapest.

Indulási időpont: május 26.

Részvételi díj: 260,— Ft.

ÁRVALÁNYHAJ (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Szentendre (városnézés)—Tahitótfalu—Szentendrei-sziget—Kisoroszi (séta a virágzó árvalányhajás-Stipa capillata-mezőkön)—Tahitótfalu—Váci-rév—Vác (rövid városnézés)—Gödöllő—Isaszeg (templom, múzeum)—Nagytarcsa—Budapest.

Indulási időpont: június 3.

Részvételi díj: 215,— Ft.

KÉK SZAMÁRKENYÉR (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Tass—Kunszentmiklós (múzeum, Selyemtanya, Nyakvágó csárda)—Fülöpszállás—Fülöpháza (homokbuckák, szikestevak)—Kecskemét—Kiskunfélegyháza—Bugac (múzeum, ősborkás, a kék szamárkenyér — Echinops ruthenicus — megtekintése)—Kecskemét—Budapest.

Indulási időpont: augusztus 18.

Részvételi díj: 350,— Ft.

RENDEZVÉNNYEL EGYBEKÖTÖTT KIRÁNDULÁS

SZANTÓDPUSZTA (1 nap)

Útvonal és program: Budapest—Siófok—Szántódpuszta (Idegenforgalmi és Kulturális Központ, kiállítások, június 23.: Díjugrató lovasverseny; július 21.: Jakab-napi búcsú, vásár)—Kőröshegy (templom)—Zala (múzeum)—Siófok—Budapest.

Indulási időpontok: június 23., július 21.

Részvételi díj: 340,— Ft.

GYALOGTÚRÁVAL EGYBEKÖTÖTT KIRÁNDULÁS

BAKONY—GAJA-VÖLGY (1 nap)

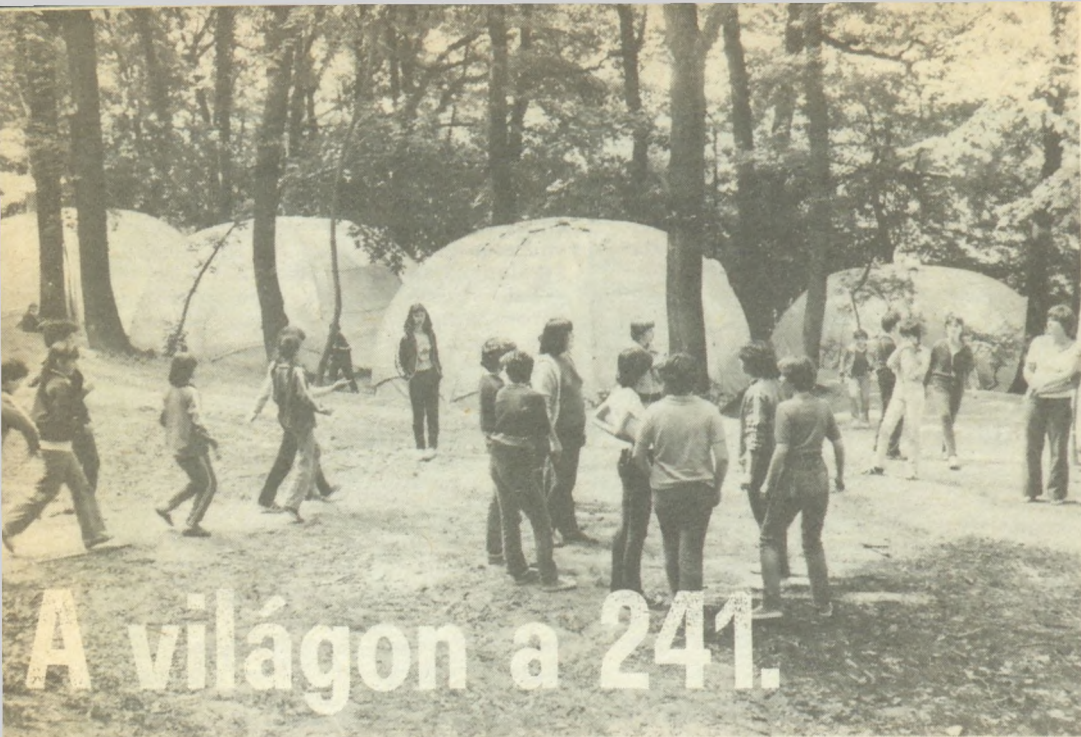
Útvonal és program: Budapest—Székesfehérvár—Fehérvárcsurgó (templom, gyalogtúra: Fehérvárcsurgó-víztároló—Gaja-völgy—Bodajk útvonalon a piros jelzésen, kb. 2 óra)—Szápár—Tés (szélmalom)—Várpalota—Budapest.

Indulási időpont: május 20.

Részvételi díj: 240,— Ft.

Reméljük néhány, de legalább egy országjáró társas túra megnyerte szíves érdeklődését. További, részletesebb tájékoztatást az IBUSZ IRODÁK szakképzett belföldi társas ügyintézői adnak.

Szíves figyelmükbe ajánljuk állandó nyugdíjas, gyermek, illetve alkalmi kedvezményeinket.

Üttörők számára készült Jurta kemping a Visegrád fölötti erdőben

Aligha van olyan fővárosi, de talán a vidékiek közül is kevesen, akik még nem jártak a Pilisi Parkerdőgazdaság területén. Évente kerekén 17 millió turista keresi fel a gazdasághoz tartozó változatos vidéket, amelyiken több mint 30 ezer hektár erdő él. Méghozzá nem is akármilyen életet.

Erről beszélgettünk dr. Madas Lászlóval, a Pilisi Parkerdőgazdaság közelmúltban nyugalomba vonult igazgatójával, aki addig legfőbb szervezője, irányítója volt az eddig megvalósult létesítményeknek és a természetkedvelők által is oly sokat dicsezt körülményeknek.

A táj harmóniája

— A legfőbb feladatunknak mindig azt tartottuk — magyarázza —, hogy a táj harmóniáját megőrizzük, vagy ahol már megbomlott, visszaállítsuk. Ez annyiban jelent nem kis feladatot, hogy olyan különböző tényezők, mint például a vadgazdálkodás, a nyersanyag-termelői üzem munkája, a települések élete, s nem utolsósorban a kirándulók közérzete között kellett összhangot teremtenünk. A parkerdőgazdaság másfél évtizedes fennállása alatt — sok egyéb más mellett — azért sikerült a békés, sőt talán boldog együttélést megteremtenünk, mert gyakorlatban tartottuk fontosnak a társadalmi szervezetekkel való jó kapcsolatot. A Természetbarát Szövetség csakúgy, mint a Társadalmi Erdei Szolgálat és az üttörők vagy a közép- és szakiskolák vezetői tudták, hogy ránk mindig számíthatnak. Tapasztalataink szerint a szervezett turistáktól kell legkevésbé tartani: számukra „hobbim a természet” — ami ennek a mellékletnek is a jelszava — nem egyszerűen időtöltést jelez, hanem az etikus magatartást is magában foglalja. Túlzás volna persze azt állítani, hogy mindenki, aki a területünkön megfordult, megértette törekvéseinket, és a gondozott táj minden részletét óvta. A rongálókkal szembeni küzdelmünk során leginkább az volt a bevált módszer, hogy

az első törést, az első rongálást már helyrehoztuk. A Salamon-torony felé járó erdészünk mindennap letörölte a márványtáblára firkált szöveget, egy idő után aztán felhagytak az effajta rongálással. Az igazsághoz tartozik, hogy manapság már a „nagyüzemi” rongálás, a környezetszennyezés, így például az autók kipufogógáza a veszélyesebb. És a kárt, amit például a Normafa környékét elárasztó gépkocsik okoznak, nem lehet sem megfizetni, sem teljes értékűen pótolni.

Zöld gyógyszertár

Noha Madas László nyugdíjas létére is kerékpáron járja Visegrád utcáit, nemcsak hivatalból ellensége az autóknak, mert felismerte a gépkocsikkal fojtogatott erdőnek a veszélyét. Okulásul egy — a szomszédos Ausztria példáját hozza fel. — Történt pedig, hogy 1959-ben az osztórák elsősorban a fővárosi autósok — némi rosszmájúsággal mondhatnám „úrvezetők” — követelésére feloldották a gyönyörű Wiener-Waldra, az akkor még háborítatlan bécsi erdőre vonatkozó tilalmat: engedélyezték az addig csendes erdei utakon a magángépkocsik forgalmát. Kerek tíz év múlva maguk a bécsi autósok is azt javasolták, hogy állítsák vissza a tilalmat. Nemcsak a természet védelme ösztönözte őket erre, hanem önös autós érdekük is, hiszen a bécsi erdő olyan hangos lett, hogy száz kilométereket kellett autózni annak, aki a fővárosból rövid hétvégi csendes pihenőre, nyugodt, tiszta levegőjű tájakra vágyott. A Pilisi Parkerdőgazdaság vezetése felismerte, hogy a közvélemény, a kirándulók egyetértését akkor szerezheti meg, ha egyensúlyt teremt a különböző — gyalogos vagy gépkocsival járó — turisták között. Kitiltás helyett a megközelítés, és a rövidebb-hosszabb táborozás helyes körülményeit igyekeztek létrehozni.

— Mivel tudtuk — magyarázta tovább Madas László, hogy a gyerekeknél kell elkezdeni a természethez szoktatást, és

azt, hogy „a zöld gyógyszertár” minden értékét megbecsüljük, a leglényegesebbnek tartottuk, hogy bármilyen korú gyerekek, akár szervezettel vagy családdal jött a területünkre, megtalálja a maga kedvenc helyét. Ezzel a céllal létesítettük a pihenőhelyeken az odaillo gyermekjátékokat, ahol pedig lehetőség nyílt, speciális, üttörőtáborhelyek létesítését is kezdeményeztük. A legsikeresebbnek a hamarosan országos hírűvé vált jurtatábor bizonyult.

A Pilisi Parkerdőgazdaság korra, nemre való tekintet nélkül a kulturált idegenforgalomban is jó partner, elsősorban ami a vendéglátóipart illeti. A Normafa és a Nagyvíllám környékén — egyebek között — azért vette saját kezelésbe a vendéglátást, hogy ne csak az üzleti szempontok döntsenek a turisták ellátásában. De még, ahol bérlőként helyet adtak a vendéglátóiparnak — vállalati vagy szerződéses formában — ott is az erdőgazdaság maradt a terület gazdája, hogy jobban tudja óvni, vigyázni a környék pótolhatatlan értékeit.

Az országban a negyedik

Bizonyára az eddigiekből is kiderül, hogy a Pilisi Parkerdőgazdaság nem érdemtelenül jutott el odáig, hogy az UNESCO, az Egyesült Nemzetek Kulturális Szervezete, hivatalosan úgynevezett bioszférezervátumnak minősítette.

Az egész világon eddig 240, Magyarországon pedig csak három területet ért ez a kitüntető megkülönböztetés.

Ennek a minősítésnek sok előfeltétele közül lényege, hogy az adott terület gazdája egy nagyváros körül, bizonyos mértékben fenn tudja tartani, vagy legalábbis konzerválja, vagy ne engedje romlani a

Mogyoró

körülményeket. A tájegység védelmével együtt az is mérce, hogy a rezervátum az emberek természet iránti fogékonyságát jól szolgálja.

A Pilisi Parkerdőgazdaságban járt szakemberek, akik közül szép számmal jöttek el a világ minden tájáról, tapasztalhatják, hogy az erdőgazdaság vezetése minden esetben vállalta a közjóléti funkcióból adódó feladatokat, és — noha kereken ezer dolgozója számára megélhetést is kell nyújtania — a gazdasági érdekeket sohasem emelte a társadalmi célok fölé.

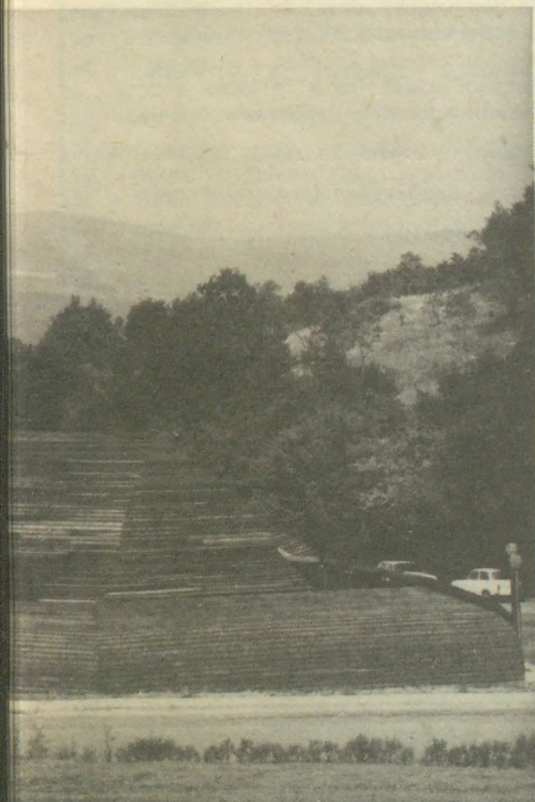
Amióta a nemzetközi szervezet, az UNESCO figyelme a Pilisi Parkerdőgazdaság jelentős tevékenységére is kiterjed, még fokozottabban igyekeznek a hármas — a környezetformáló, a tájvédő és a vendégváró — feladatok egységét megőrizni.

Őrségváltás

A Pilisi Parkerdőgazdaság élén őrségváltás volt: ez év elejétől új igazgató áll: Berdár Béla számára azonban nem ismeretlen sem a táj, sem a Pilisi Parkerdőgazdaság tevékenysége. Még egyetemista korában rendszeresen a gazdaságnál töltötte a nyári gyakorlatát, diplomás erdőmérnökként pedig az Erdészeti és Faipari Hivatal főosztályvezetőjeként szoros kapcsolatban állt a helybeli munkákkal.

A közelmúltban adott nyilatkozatában — egyebek között — elmondta, hogy a tájegységet egyre fokozottabb támadások érik, hiszen az erősödő levegőszennyezés igen komoly veszélyt jelent. A növényzet letaposása, az erdei tüzek, a szeméttelés nem mérséklődik, hiszen az úthálózat

vendéglő

Kiránduló család a Pilisi Parkerdőgazdaság kirándulólhelyén
A Parkerdőgazdaság ügyes ácsal fajtákot készítene

bővülésével egyre nagyobb tömegek jutnak el az erdőgazdaság területére. Mindezeket figyelembe véve továbbra is az erdő- és a tájvédelmi funkcióját tartják egyik legfontosabb feladatuknak. Az erdők nyújtotta pihenési, üdülési lehetőségek mellett, amelyeket természetesen térítésmentesen biztosítanak a turisták számára, differenciáltabb, igényesebb szolgáltatásokkal is jelentkeznek. Ez már vállalkozásként valósul meg, és esetenként nagyobb befektetést, üzleti módszereket is követel. A magasabb nivójú vendéglátás, azonban hosszú távon sem jelenti azt, hogy a „bakancsos” turistákat nem látják szívesen.

Az új igazgató tájékoztatásából kiderül, hogy a pilisiek fagazdálkodását, a kitermelést is a közjóléti szempontok határozzák meg. A rendelkezésre álló famennyiség felhasználását nem kívánják növelni, ehelyett céljuk, hogy technikai feltételeik javításával magasabb színvonalú terméké alakítsák, hogy azonos alapanyagból nagyobb értékű végterméket készítsenek.

— Elsősorban a gyermekturizmust szeretnénk fejleszteni — nyilatkozta Bardár Béla igazgató. — Az én meggyőződésem is, hogy a természetet igazán őrző, szerető és becsülő közönség nevelését már gyerekkorban kell elkezdni. A Pilis szinte kínálja magát, mint bemutatótere a tanulmányokhoz, akár egy-egy biológiai órához, vagy földrajzi gyakorlathoz. Támogatjuk tehát az Úttörőszövetség kezdeményezését, a vándortáborozás mozgalmát. Házigazdája vagyunk két állandó és egy vándortábornak. A nyári táborok helyét már kijelöltük, és az Úttörőszövetségnek hat ajánlat közül lehetősége van, hogy kiválassza a legkedvezőbb helyet. A táborokhoz mi adjuk a szakmai prog-

ramokat, ezek között természetismeret, kirándulások, vadmegfigyelés szerepel. Bizonyára továbbra is a nyári programok közül a legnépszerűbb a jurtatábor lesz, amelynek programjáról teljes egészében a parkerdőgazdaság keretében működő Naturs Utazási Iroda gondoskodik. Tovább kívánjuk bővíteni a programot, és a NATURS terveiben nyáron gyermeklovass programot, csónaktúrák is szerepelnek, népszerűsítjük a gyepsportot, télen pedig sítanfolyamokat szervezünk.

Ha már a térről szó esett, most tavasszal is érdemes megjegyezni, hogy a Pilisi Parkerdőgazdaság egyre többet tesz a síspont szerelmeseinek érdekében. Véleményük szerint Magyarországon, mivel a nagy lesiklópályák hiányoznak nálunk, elsősorban a sítúrázás válhat igazi tömegsporttá. Megépült a Pilisben az első úgynevezett családi lesiklópálya is, amely Dobogókőről indul, és a pilisszenteke-rezti autóbusszmegállóhoz vezet le. Ez egy három és fél kilométeres kijelölt pályaszakasz, ellátva eligazító táblákkal. Az erdőgazdaság elképzelése szerint minden sítúraút meghatározott pontról, például egy turistaháztól indul majd el, és a rajta sportolók oda térhetnek vissza, ahol pihenni, étkezni is lehet és ami tömegközlekedéssel is elérhető.

A Pilisi Parkerdőgazdasághoz tartozó mogyoróhegyi kirándulóközpontban a jurtatáborban egy olyan oktatási központot terveznek, ahol bemutatóterem lesz, amely nagyszerű lehetőséget teremt biológia és történelem órák megtartása számára. Mindez bizonyítja, hogy a fizikai és sportprogramok mellett a pilisiek a turisták számára a szellemi bázist is megteremtik.

Barangolások Somogyban

Somogy megye nemcsak műemlékeiről, történelmi nevezetességeiről, látnivalóiról, ma is elevenen élő népművészeti hagyományairól híres. Az ország egyik legszebb, természeti szépségeiben, festői tájakban, nagyszerű kirándulóhelyekben gazdag része Somogy, amely évről évre a természetbarátok tízezreit vonja büvköreibe. A megye idegenforgalma egyre fejlődik, külföldi és ha-

zai vendégek keresik fel a Somogy Megyei Tanács Idegenforgalmi Hivatalát, a SIOTOUR-t, hogy nyári vakációjukat, vagy esetleg egy-egy hétvégét a SIOTOUR által felkínált programok gazdag tárházából válasszák ki. S csakugyan: a SIOTOUR Somogy majd minden vidékére elkalauzolja a vendégeit, gondoskodik elhelyezésükről, szórakoztatásukról, programokat, túrákat szer-

vez számukra. Néhány izelítő a gazdag választékból: a SIOTOUR kempingjei nemesak a Balaton-parton, hanem a megye páratlan gyógyériékű vízforrásai és fürdői közelében is várják a vendégeket, a gyógyulni vágyókat. Igalon a nagy sókoncentrációjú, jódos ásványvíz, Csokonnyavisontán elsősorban mozgásszer-
vi megbetegedések gyógyítására alkalmas termálvíz, Barcsen reumatiszikus fájdalmak elleni 38 C-fokos víz kínál enyhülést a rászorulóknak.

A természetbarátok számára túraajánlatok sorát dolgozta ki a SIOTOUR. Siófokról, illetve Kaposvárról kiindulva szinte a megye minden szépségét, látványosságát megismerheti a vendég, szakképzett idegenvezetők, a megye múltját és jelenét jól ismerő kísérők útmutatásával. Ezek a túrák hétvégére, illetve szabad szombatra szólnak, de lehetőség van a hét bármely napján is egy-, két- vagy háromnapos túrákon való részvételre.

A Szántódpusztai Idegenforgalmi és Kulturális Központ XVIII—XIX. századi műemlékegyüttesben kapott otthont, ám szolgáltatásai, kiállításainak, rendezvényeinek színvonala a legmodernebb követelményeknek is eleget tesz.

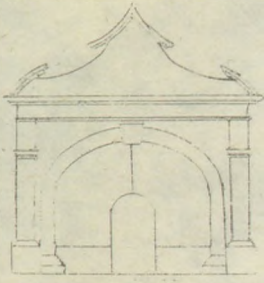
Nagyatádon és Barcsen a Park és a Boróka szálló várja a vendégeket, akik számára a SIOTOUR programok sorát dolgozta ki.

Lakókoocsival az egész vidéket be lehet utazni úgy, hogy az otthon kényelme megmaradjon. A SIOTOUR NDK gyártmányú lakókoocsikat kölcsönöz vendégeinek.

Somogy igazi gazdája az idegenforgalom terén a SIOTOUR.

Hívja, várja

Egerbe és a Mátrába

EGERTOURIST

A turizmus századunkban szerte a világon tömegmértetűvé fejlődött és megnyilvánulási formái is megszorodtak, rendkívül sokfélék.

Egyik legősibb alakzata a gyalogos természetjárás volt, a sokat emlegetett bakancsos turizmus. A közlekedési eszközök és feltételek rohamos fejlődésével, a turisztikai jellegű helyváltoztatásoknak olyan sok, új, korszerű lehetősége nyílt meg az emberek előtt, hogy a természetjárás arányaiban szinte jelentéktelenné zsugorodott a turizmus teljes volumenéhez képest.

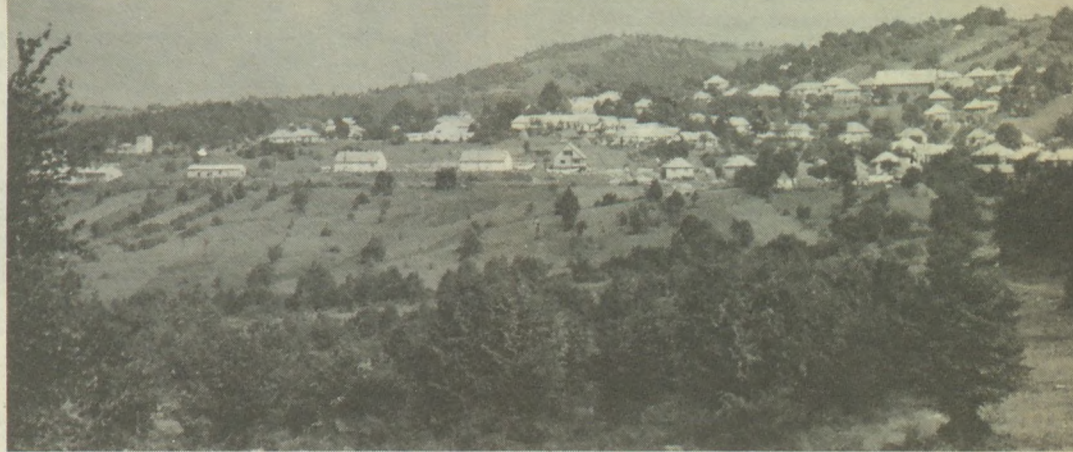
Egyre jobban urbanizálódó, civilizált társadalmunk azonban rádöbbsent a civilizálódás környezeti ártalmaira és a természeti környezet iránti igényünk ezzel párhuzamosan, egyre növekszik. Meggyőzően mutatják ezt nálunk is a városi emberek százezrei, akik egy kis természeti miliőt, néha csak egy kis ligetért, virágos mezőért vagy csobogó patakért szabad idejükben elhagyják összkomfortos városi otthonukat. Jelzik ezt azok a holland turisták is, akik a „lombos erdőért” a mi Mátra hegységünkbe is rendszeresen elvándorolnak.

Magyarország két legmagasabb hegycsúcsokkal rendelkező hegysége a Mátra és a Bükk, melyek az Északi-középhegység részeként a Nagy-Alföldről megkapó szépséggel emelkednek ki.

A Mátra földrajzi adatai a világ hegyóriá-saihoz viszonyítva szerények. Apterülete mindössze 1000 km², itt található az ország legmagasabb hegyei, a Kékes (1015 m), Galyatető, Ágasvár. Összefüggő erdő-ség borítja, rendkívül tiszta magaslati levegője és klímája az ország leglátogatottabb hegyvidéki üdülőtérletévé és klimatikus gyógyhellyé tette.

Az Északi-középhegység legérintetlenebb és ősidők óta összefüggő területtel rendelkező része a Bükk hegység, melynek közel 39 000 hektáros területe a Bükki Nemzeti Park rangjára emelve, államunk és társadalmunk különös védelmét élvez. Összterületéből 16 kiemelt kisebb-nagyobb terület, összesen 5664 hektár, szigorúan védett területté van nyilvánítva. Ezekből a különös értékekkel rendelkező helyekből legismertebbek: a Szalajka-völgy, Jávorkút, Nagymező, Imókö, Hórvölgy. Az or-

Természetjárás a Mátrában és a Bükkben

szág legmagasabb hegye ugyan a Mátrában van, de 800–900 m-es átlagmagasságaiával, 30-nál több 900 m fölé emelkedő csúcsával, a híres „kövek”-kel mégis jelentősebb hegységünk a Bükk. A Bükk-hegység legfőbb jellegzetessége hazánk legnagyobb összefüggően 800–900 m magasán fekvő fennsíkja, melynek szélét elragadóan szép sziklaszirtek övezik. Ez a Nemzeti Park kiváló földtani értékekkel rendelkezik, a tengeri kifejlődésű képzőményeken és ősmaradványokon kívül igen látványosak a karsztjelenségek, különösen a terek, zombolyok, víznyelők, barlangok, időszakos források.

A Bükk-hegység sok bennszülött és magashegységi növényfaja igazi ritkaságnak számít.

Kultúrtörténeti értéke is különleges. Barlangjaiból őslénytani és ősrégészeti szempontból nemzetközi jelentőségű leletek kerültek elő. Paleolit és neolitik kőszerszámok tömegére találtak a Szeleta, Herman Ottó, Balla, Subalyuk, Búdöspeszt, Kőlyuk, Peskő és Istállóskő barlangokban.

Várepítészeti és történelmi emlékek hordozói: Óvár, a felsőtárkányi Várhegy, Éleskő vár, Dédesvár, a szentléleki kolostor romjai, az őskohó a Garadna völgyében.

Múzeumokkal is rendelkezik a Nemzeti Park. Herman Ottó emlékház, felsőháromi kohászati múzeum, Garadna völgyi Massa múzeum, szabadtéri erdei múzeum Szilvásváradon, a Szalajka-völgyben.

A Mátra és a Bükk-hegységről itt leírtak csak töredékes és szerény utalásként kívánják bizonyítani, hogy a természetjárókat milyen sok szépség és élményben gazdag program várja ezeken a tájakon. Az itt járó turisták motivációi ugyancsak gazdagok, sokszínűek, tartalmasak. A természetjárás kedvező élettani hatása elvitathatatlan. Igazi kikapcsolódást, a hegyvidékeken barangoló ember egészségi állapotának felfrissülését biztosítja. Egyik leg-egészségesebb sportolási lehetőséget is jelenti a hegyen-völgyön való járkálás, a hegymászás pedig kimondottan sportteljesítménynek minősül. Csodálatos esztétikai élmények gyűjtésének és elraktározásának is bő lehetősége nyílik a Mátra és a

Bükk-hegységet járó turista számára. A természet ezernyi szebbnél szebb megnyilvánulása fedezhető fel szinte léptenyomon, és egy-egy kilátóhelyen a tájkép pazar látványában gyönyörködhetnek. A legtöbb turistát mindezekon kívül a természet világának, valamint a vándorútján fellelhető kulturális emlékeknek megismerése is vezérli.

Egy-egy természetjáró túrán mindezek az indítékok együttesen vannak jelen. Ezt a Mátra és a Bükk-hegység turistái is úgy érthetik el, ha megfelelő kiindulási és megfelelő célpontokat választanak. A Mátra és a Bükk közelében lakó természetjárókat helyi turistáknak nevezzük, az ő kiindulópontjuk feltétlenül a lakóhelyük. A távolabbról érkezők számára azonban a természetjáráshoz megfelelő kiinduló helyeket kell létesíteni. Ezek a helyek azok lehetnek, ahol a természetjárók megszállhatnak, élelemhez, esetleg más bevásárlási lehetőséghez is juthatnak.

Ezekre a szempontokra figyelemmel a mátrai természetjárók leginkább Gyöngyös—Mátrafüred—Mátraháza—Galyatető—Mátraszentimre, illetve Mátraháza—Parád útvonal mentén elhelyezkedő szállodákból, turistaházakból, campingekből, fizezővendég-szobákból kiindulva szervezhetik meg jól és tartalmasan napi természetjáró túrájukat.

A Bükk-hegység Egerből kiindulva két irányban is jól elérhető. Az egyik Galyatetőn át Szilvásvárad felé vezet, a másik Felsőtárkányon keresztül jut le a hegységbe. Miskolcra Lillafüreden át könnyen elérhető a Bükk-hegység. Egerben, Szilvásváradon, Miskolcon és Hollóstatón campingből indulhatnak mindig sok-sok felfedezést ígérő újtukra a természetjárók. Ezeken a helyeken más jellegű szálláshelyekkel is várják a turistákat.

A Mátra és a Bükk-hegységet kedvelő vagy felfedezni vágyó természetjáróknak igazi jó tanácsként adhatjuk, hogy kiindulási helyük és célpontjaik kiválasztásához az egri, a gyöngyösi és a miskolci idegenforgalmi hivatalok jó segítséget nyújtanak.

DR. KOMÁRY ENDRE

Tudósok, humanista bölcselek már hosszú évek óta állítják, hogy az életünk modernizálása, az iparosodás, egy szóval a civilizáció ugyancsak megrontotta az ember és a természet „házasságát” — márpedig, ennek az örök kapcsolatnak a harmóniáját megóvni, ápolni léteérdekünk.

Az emberközpontú turizmus — a legjobb értelemben — kerítő lehet ebben a kapcsolatban... Az agyonurbanizált embert visszavezetheti a természethez, kellemes kultúrkörülményeket teremtve számára.

Ezek a törekvések jellemzik most már évek óta a Balatontourist Nord üzletpolitikáját is — a zsúfolt Balaton hátságában” a természet szerelmeinek vonzó „turista-oázisokat” teremt a vadregényes Bakony legszebb pontjain.

Egykor elhagyott, gondozatlan vadászházak, kastélyok, menedékházak újultak meg, váltak csábító idegenforgalmi célponttá, és kedvező áraik könnyű megközelíthetőségük révén egyformán sikerrel szolgálják mind a bel-, mind pedig a külföldi turizmust.

Ezen a csodás, változatos bakonyi tájon, sokszázados történelmi emlékek között, szinte érintetlen természeti környezetben sokszínű igényeket kielégítő szállás- és vendégfogadóhelyek várják a turistákat.

A nagyvázsonyi Zichy-kastély korhű megújítása igazi történelmi atmoszférával várja a vendégeit egy hatalmas őspark közepén, „nyíllövésnyire” az egykori Kinizsi-lovagvártól, nemzetközi hírű lovasiskola tőszomszédságában. A Bakony peremén, a hajdani kurucfészek, a sümegi vár oldalában modern, mégis a tájba jól illeszkedő korszerű, kényelmes kétágyas szobákkal nyújt pihenést a Hotel Tourist — vállalva vendégei számára színes és vonzó programok szervezését is.

A Magas-Bakony kellős közepén három romantikus erdei fogadó várja az erre barangolókat, vagy azokat, akik hosszabb pihentető üdülésre vágnak: a bakonybéli Gerence Fogadó, a farkasgyepűi Boroszlán Fogadó és a gézházi Hubertus Turistaszálló.

E helyek kínálatában első helyen áll a békés, csöndes hegyvidék, a gyógyító erdei klíma. Valamennyi egyúttal bizonyítéka a korszerű turizmus és a természet „békés egymás mellett élésének”.

Információ:

BALATONTOURIST NORD

Veszprém, Münnich F. tér 3.

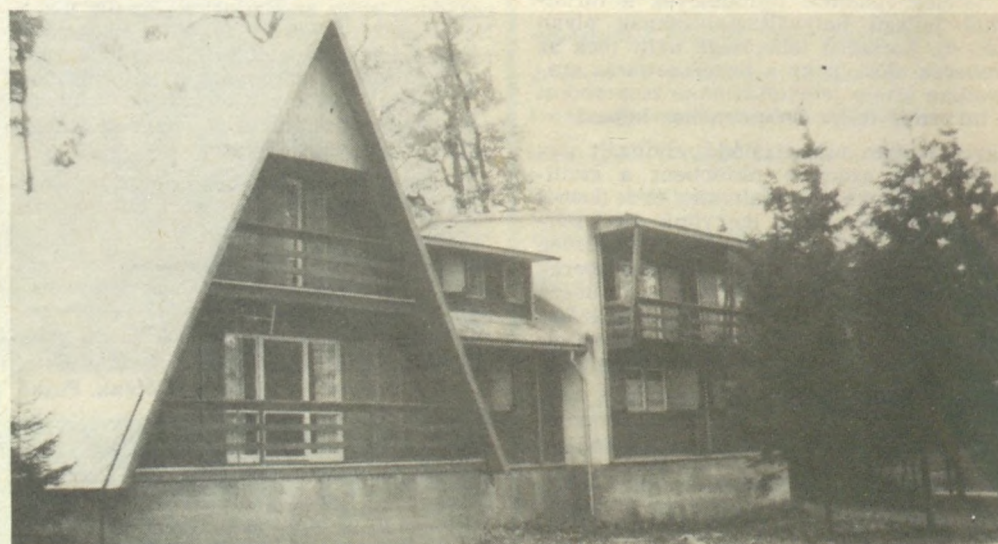
H—8200

Telefon: 80 13-750

Telex: 32-350

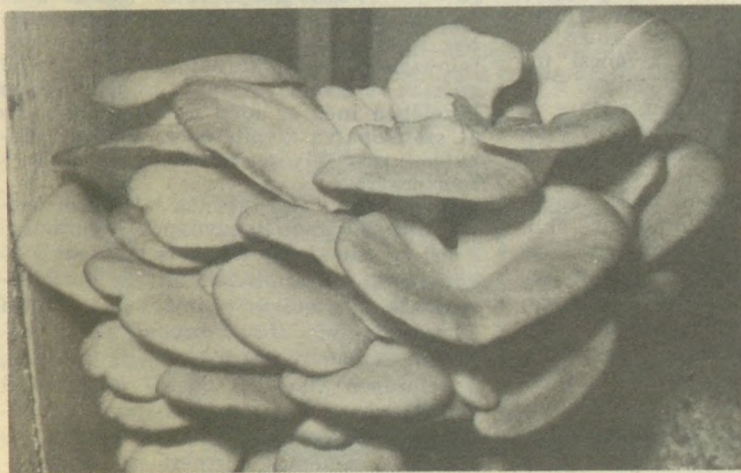

Természetvédő turizmus a Bakonyban

A TÁP- ÉS VITAMINDÚS LASKAGOMBA

Szinte már közhelynek számít leírni, hogy hazánkban a táplálkozási szokások nem segítik elő az egészség megőrzését. Még mindig a nagy kalóriaértékű húsok dominálnak a sokkal jobban emészthető, a keringési rendszert kevésbé veszélyeztető tejtermékek, zöldségfélék előtt. A különböző ehető gombafajok pedig csak nagyritkán kerülnek nálunk a családi asztalra. A csiperkegomba még úgy ahogy „polgárjogot” nyert, e tulajdonságában legalább annyira kiváló késő i l a s k a g o m b a (*Pleurotus ostreatus*) még nem kapta meg azt az előkelő helyet étrendünkben, mely joggal megilletné. Pedig tápanyagtartalma a legomlóssabb húsokéval vetekszik, 40%-os fehérjetartalma kedvezőbb összetételű a csiperkegombáénál, mert több létfontosságú aminosavat tartalmaz. Gazdag vitamintartalma (B₁, B₂, B₆, C, K vitamin) különösen a téli hónapokban segít a szervezet vitaminszükségletét pótolni. A laskagombából olyan kalóriaszegény, de rendkívül ízletes ételek készíthetők, mint a laskagomba vadasan, magyaros laskagombaszletek, laskagombapörkölt, saláták, rántott laskagomba stb., melyek fogyókúrák számára is bizvást ajánlhatók.

Egyébként a laska őszi—téli gombafaj, mely szeptembertől terem, de enyhe téli és tavaszi hónapokban is előfordul a természetben sérült fák törzsén, tövén, tuskóján. Kalapja szürkésbarna, de lehet kék és fehéres, húsa fehér, puha, kellemes gombaszaga van, íze édeskés.

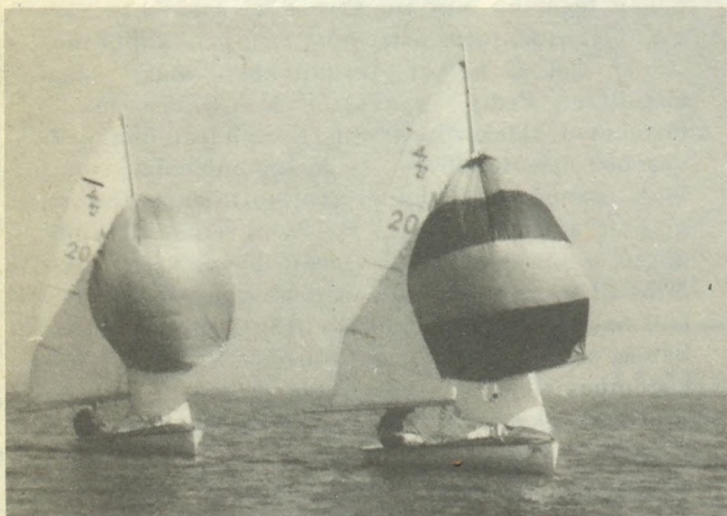
A laska azon gombák közé tartozik, melyek kiskertben farönkökön, kivágott gyümölcsfákon is természetesen terem. Néhány rönkön megtelepítve inkább csak díszeti a kertnek. Ha valaki piacra akar laskagombát termeszteni, annak valamivel nagyobb beruházásba kell ugyan fognia, de e nem túl költséges befektetés bőven megtérül, hisz szinte minden mezőgazdasági hulladék alkalmas e gombafaj megtelepítésére, nevelésére. Szabadban, pincében egyaránt jól érzi magát, de fényigényes, ezért olyan helyen természetesen eredményes, ahol megfelelő mennyiségű fényt kaphat. Szerencsére a jó csíraanyag beszerzése sem okoz gondot Budapesten, hisz a Csepeli Duna MGTSZ (Csillagtelep, Orion u. 14.) kertészeti telepén kiváló minőségben kapható literenként 20 forintért. Ez a mennyiség hozzávetőlegesen 1 q fára elegendő. A csíraanyaghoz termesztési tanácsokkal is szolgálnak a termelőszövetkezet szakemberei.

Aki viszont félkész, már beoltott táptalajt akar vásárolni, az is kielégítheti igényét a Duna MGTSZ telepén, ahol mázsánként 380 Ft-ért hozzájuthat a komposzthoz. Telefonon előzetesen érdeklődni a 584-100/62 mellék számon, Vigh Lászlónál lehet.

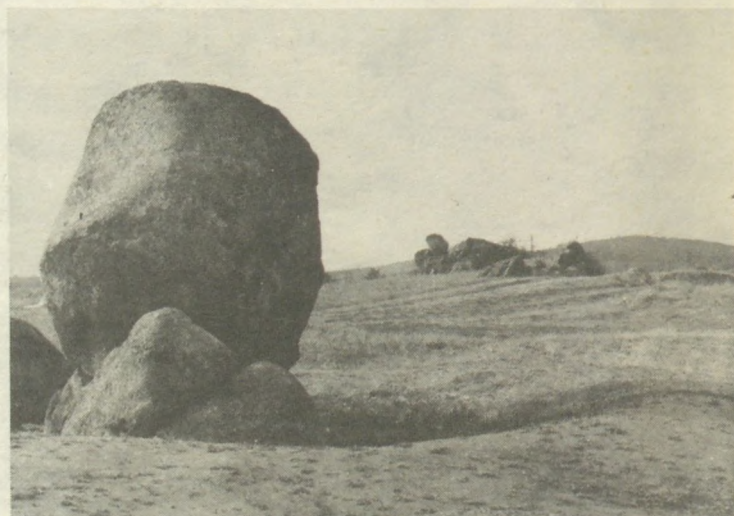
Vonzó táj, jó sportolási lehetőségekkel!

ISMERJE MEG ÖN IS

A VELENCEI-TÓ KÖRNYÉKÉT!

Szél kapaszkodott a vitorlavászonba ...

A Velencei-hegység szinte geológiai múzeum. A Pákozd határában levő ingókövek évente sok turistát vonzanak

A Velencei-tó és környéke hazánk egyik legvonzóbb tája. Ez az alig 12 ezer esztendő óta az északi oldalán emelkedő, lankás hegyoldalakkal tarkított Velencei-hegységgel festők ecsetére kínálkozik. A vidék kedvező földrajzi adottságait már a rómaiak is felismerték, erről tanúskodnak a régészeti ásatások leletei. Azóta közel kétezer esztendő telt el, de a táj szépsége, történelmi és kultúrtörténelmi értékei, az aktív pihenés lehetősége sokakra csábítóan hat. A benzinárak emelkedése főleg a pesti autósok számára tette vonzóvá a tájat, hiszen a fővárostól csupán 45 kilométer, Székesfehérvártól pedig alig 15 kilométer távolságra fekszik. Ezzel is magyarázható, hogy egy-egy meleg nyári vasárnapon 100–120 ezer ember keres itt felüdülést. A tó jelenlegi természetes körülményei között azonban — a vízminőség észrevehető romlása nélkül — ennél nagyobb tömeg fogadására kevésbé alkalmas.

Az ország második legnagyobb természetes tavának üdülőtájjá történő átalakítása több évtizedes, átgondolt program keretében valósul meg. A tó természetes előregedése a tóvíz elszennyeződése, komplex vízminőségvédelmi terv kidolgozását tette szükségessé. E munkálatok szervezője, és koordinátora a *Velencei-tavi Intéző Bizottság*, az elfogadott program alapján olyan beruházásokat valósított meg az OVH, a Fejér megyei Tanács és egyéb szervek hathatós segítségével, amellyel a vízminőség a KGST szabványok szerint a IV. fokozatból a III. fokozatba lépett elő. Az eddig elvégzett vízszint, a part- és mederszabályozási munkák, a nád- és hínárirtás, a közművesítés jóté-

konyan hatott az üdülőtájjra. A tó megfiatalítására irányuló erőfeszítések hatására a fürdőzés, valamint a horgászat mellett a *Velencei-tó a vízi sportok jelentős bázisává fejlődött*. Ki-ki ízlésének megfelelően válogathat a kajakozási, a csónakozási, a vitorlázási lehetőségek között, sőt megjelentek a tavon a széllovások is. *A vízi járművek viszonylag olcsón bérelhetők!*

Aki a Velencei-tóra látogat, elsősorban a fürdőzés örömeiért keresi fel a tavat. A strandok zsúfoltsága miatt azonban érdemesebb a tó környékét bebarangolni, hiszen a látnivalók bőséges kárpótlást nyújtanak a fáradozásért. A lankás domboldalakon jól kiépített turistautak hívogatják a természetbarátokat. Sok szépséget, felüdülést nyújt a Velencei-hegység erdeiben tett kirándulás is. Aki pedig a tó környékének régészeti, történelmi, a népi építészeti hagyományokat őrző kincseire, az irodalmi emlékhelyekre kíváncsi inkább a Velencei-hegység völgyeiben, a tó környékén levő falvacskákban ezekre is rábukkanhat. A jó levegő, a napfény csak fokozza az itt eltöltött kellemes órák kínálta élményeket.

A tó környékének látnivalói persze egyénileg is felkereshetők, de mindazok, akik az *IBUSZ—BŰVÁR* túrák keretében látogatnak ide, minden bizonnyal többet látnak majd. A bármelyik IBUSZ-irodában befizethető, s a fővárosból induló túrák útvonalai szinte gyökersorként fűzik fel a látnivalókat. Szakavatott vezetők kalauzolásával tehetnek látogatást a világhírű Velencei-tavi Madárrezervátumban, a kőcsagok birodalmában, ismerkedhetnek a

Pákozd határában levő úgynevezett *ingókövekkel*, amelyek gránit anyagát az eső és a szél csiszolta meghökkenítő formájúvá. Akik viszont inkább a táj történelmi, kultúrtörténelmi értékeire kíváncsiak, e túrák során eljuthatnak például a szépen restaurált sukorói református templomba, az ottani Néprajzi Házba, megfigyelheti több helyütt is a népi építészeti hagyományokat őrző egykori zsellérházakat, vagy meglátogathatja Kápolnásnyéken *Vörösmarty Mihály* múzeumát átalakított lakóházát, vagy Agárdon *Gárdonyi Géza* szülőházát. Aki pedig az aktív pihenés más formáját választja, azok számára jó kikapcsolódási lehetőséget nyújtanak az egyéb sportolási lehetőségek. Így például *ajánlhatjuk a Velence közsgében működő lovasiskola meglátogatását*. Itt — a Velencei-tavi Közös Költségvetési Üzem által fenntartott telepen — ki-ki nyeregbe szállhat, s szakértők irányításával kellemes sétalovaglásra vállalkozhat. Jó hír a téli sportok kedvelői számára, hogy Nadap közelében még az idén hozzáfognak a sí- és szánkópálya kiépítéséhez, amelyet várhatóan már jövőre birtokba vehetnek a sportbarátok.

A Velencei-tó környékének látnivalói persze nem sűrűsíthetők egynapos programba. Ezért érdemes több napot is eltölteni a tó környékén. Jó szálláslehetőséget kínál elsősorban a fiatalok számára a *velencei Express Ifjúsági Üdülőközpont*, a Velence-fürdőn, valamint Agárdon levő motelek, a nemrégien elkészült agárdi és velencei kempingek, s a tó körül kiépített fizetővendég-szolgálat 266 szobája, amelyek a kulturált, kellemes pihenést szolgálják.

FERTŐD—SOPRON

Ebéd: Fertődön.

Időpont: május 13., június 10., augusztus 20.,
október 7.

Részvételi díj: 370,— Ft.

EGER—SZILVÁSVARAD

Ebéd: Egerben.

Időpont: május 12., szeptember 1., október 6.

Részvételi díj: 300,— Ft.

GERECSE—VÉRTES

Ebéd: Oroszlányban.

Időpont: május 5., június 24., szeptember 2.

Részvételi díj: 230,— Ft.

SZEKSZÁRD—GEMENC

Ebéd: a gemenci program keretében

Időpontok: május 6., június 3., július 29., szeptember 30.

Részvételi díj: 330,— Ft.

BIOLOGIAI TÁBOR VESZPRÉMBEN

Elhelyezés: az Erdei motel kétágyas üdülőházaiban.

Időpont: június 24.—augusztus 19. — különböző turnusokban.

Részvételi díj: 1890,— Ft.

ÜDÜLES ASVÁNYRÁRÓN A SZIGETKÖZBEN

Elhelyezés: I. osztályú fizetővendégszobákban.

Ellátás: fél vagy teljes panzió.

Időpont: június 1.—augusztus 24. — 8 napos turnusokban.

Részvételi díj: kétágyas elhelyezés: teljes panzió, félpanzió
1800,— Ft 1370,— Ft
egyágyas elhelyezés: 2340,— Ft 1950,— Ft

MOHÁCS—SIKLÓS—HARKÁNY

Ebéd: Harkányban.

Időpont: június 23., szeptember 29.

Részvételi díj: 370,— Ft.

Felvilágosítás és jelentkezés a Budapest Tourist irodákban és a városi-megyei idegenforgalmi hivatalokban.

VAN EGY SZABAD NAPJA?

TÖLTSE VELUNK!

JÖJJÖN VELUNK KIRÁNDULNI!

VÁLTOZATOS KIRÁNDULÁSOK

VÁLTOZATOS ÚTICÉLOK

A világ valamennyi állatkertjében, így a budapesti Állatkertben is várva várt pillanat egy-egy „állatbébi” világrajövele. S legyen az kedves látogató vagy szakember: a kölykét szoptató, gondozgató anyát és a kicsiket egyforma gyönyörűséggel szemléli. Kétmillió fővárosunk „zöld szigetének”, a Fővárosi Állat- és Növénykertnek a látogatója is gyakran csak a kertben tett sétája végeztével eszmél rá: tudásban, ismeretekben ismét több lett, bepilanthatott a TERMÉSZET nagy titkainak egyikébe: megismerkedhetett valamelyik, többnyire rejtett életmódú, egzotikus vagy hazai állatfajunk családi életének bensőséges pillanataival. Az állatkertek gyakorlatában azonban ismeretesek kevésbé „idilli”, de legalább ilyen érdekes esetek is: némelykor előfordul az állatok világában is, különösen mesterséges körülmények között, hogy az anya különféle okokból (pl. zavaróan zajos, városi környezet stb.) nem hajlandó kölykeit nevelni. Ekkor hősiesség kezdődik a kicsik életéért; az elválasztás után, amennyiben erre lehetőség nyílik, „pótmamát”, dajkát kapnak. Máskor ilyen dajkaságba adás nem lehetséges, pl. antilopfélénél; gondos kezek készítik, s etetik meg a kicsivel a speciális igényeket kielégítő mesterséges tejkeveréket a cumisüvegből.

Itt-ott még hó fedi a határt, távolinak tűnik a rügyfakadás ideje is, de mindnyájan tudjuk: eljön a tavasz, a hétvégi kirándulások ideje. Ezzel kapcsolatban hadd emlékezzem meg az állatkerti „mindentudó” cumisüveg rendkívüli műszakjáról is. Nyárelőn, június—júliusban, kirándulásainkon szinte belebotlunk a „bambikba”, a látszólag elhagyott, újszülött özgidákba. Hagyjuk ott őket érintetlenül, ahol találtuk, ahová anyjuk „dugta” őket, éppen előlünk; így biztosított a természetes felnevelésük. Minden évben sok-sok ilyen „talált” özgidát nevelnek fel sikerrel a budapesti állatkert munkatársai is, de sajnos az is gyakori, hogy a lelkes „állatbarát” kiránduló már csak megkésve, az immár menthetetlenül legyengült „lelencsel” jelentkezik kétségbeesve a kert kapujában. Miért említettem meg mindezt? Mert nekem is: hobbim a természet.

CSEPÁNYI BALÁZS
Fővárosi Állat- és Növénykert

Hobbim a természet

